

UNUTULMA HAKKI (UNUTULMA HAKKININ ARAMA MOTORLARI ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ) REHBERİ

20.10.2021 tarihinde Kişisel Verileri Koruma Kurumu'nun resmi internet sitesinde yayınlanan Unutulma Hakkı (Unutulma Hakkının Arama Motorları Özelinde Değerlendirilmesi) Rehberi ("**Rehber**") ile ilgili sizleri özetle bilgilendirmek isteriz.

Rehber'de öncelikle unutulma hakkı genel itibariyle bireylerin kişisel verilerine erişimin engellenmesini talep edebilmesi hakkı olarak ifade edilerek ve unutulma hakkının gelişimi kısaca özetlenerek Avrupa ve Türkiye'de unutulma hakkının nasıl konumlandırıldığından bahsedilmiştir. Rehber'de ülkemizde "Unutulma Hakkı" başlığı altında, kavramsal olarak bu hakka yer verilen hukuki bir düzenleme bulunmadığı ve fakat 2709 sayılı Anayasa, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ("**Kanun**"), 5352 sayılı Adli Sicil Kanunu ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'da ve yargı kararlarında bu hakkı gerçekleştirmeye yönelik araçların bulunduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, Rehber'de, Kanun kapsamında kişisel verilerin işlenmesine ilişkin genel ilkelerin düzenlendiği 4. madde, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesinin düzenlendiği 7. madde ve kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme hakkının da yer aldığı ilgili kişinin haklarının düzenlendiği 11. maddenin unutulma hakkının yerine getirilmesine ilişkin araçlara dayanak teşkil ettiği, bunlara ek olarak Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi ve Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'in ("**Yönetmelik**") kişisel verilerin silinmesine ilişkin 8. maddesinin de konu ile ilgisi bulunduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, anılan düzenlemeler vasıtasıyla, iç hukukumuz açısından söz konusu hakkın tesisi mümkün olduğundan, unutulma hakkının ayrı bir hak olarak tanımlanmasına gerek olmaksızın ilgili kişilerin bu hakka yönelik taleplerinin yerine getirilebileceği ve söz konusu hükümler aracılığıyla Kanun ile hedeflenen amacın gerçekleşmesine katkı sağlanabileceği Kurum tarafından değerlendirilmiştir. Bu çerçevede, ilgili kişilerin verilerinin, yayımlandıkları kaynaklardan silinmesine dair taleplerinin anılan kanuni düzenlemeler (Anayasa m. 20/ 3, Kanun m. 4, 7 ve 11 ve Yönetmelik m. 8) kapsamında değerlendirildiği belirtilmiştir.

Bu kapsamda Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun ("**Kurul**") 23/06/2020 tarihli ve 2020/481 sayılı Kararı'na atıf yapılarak arama motorlarının veri sorumlusu ve arama motorları tarafından yapılan faaliyetin veri işleme faaliyeti olarak değerlendirildiği, ilgili kişilerin verilerinin, veri işleme amacı karşısında yanlış, elverişsiz, ilgisiz ya da ölçüsüz olması halleri gibi belirli şartlar altında, kişisel verileriyle ilgili bağlantıların arama sonuçlarından çıkarılmasını arama motorlarından talep edebilecekleri, ilgili kişilerin, arama sonuçlarının indeksten çıkarılmasına yönelik talepleri ile ilgili olarak öncelikle arama motorlarına başvuruda bulunmaları, veri sorumlusu arama motorlarının söz konusu talepleri reddetmeleri veya başvuru sahibine cevap vermemeleri halinde ilgili kişilerce Kurul'a şikâyetle bulunulabileceği belirtilmiştir. Bu noktada, unutulma hakkı ilgili kişiler tarafından her koşulda ileri sürülebilen mutlak bir hak olmayıp istisnai bir hak niteliğinde olduğundan her somut olay özelinde belirlenen kriterler çerçevesinde değerlendirilerek bir karar verildiğine dikkat çekilmiştir. Söz konusu Karar kapsamında vurgulanan diğer bir husus ise, ilgili kişinin indeksten çıkarılma talebine dair yapılacak indeksten çıkarma işleminin bir arama sonucunun bağlantısının kısmen kaldırılmış olmasının, yayımlanan içeriğe hiçbir şekilde erişim sağlanmayacağı anlamına gelmemekte olduğu, bahse konu verilere farklı kombinasyonlarla yapılan aramalarda ya da doğrudan kaynaktan erişilebileceğinin mümkün olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, arama motorlarının belirli kriterlerin varlığı halinde internette üçüncü kişiler tarafından yayımlanan ve ilgili kişiler hakkında bilgi içeren, ilgili kişilerin adı ve soyadı ile yapılan aramalarla ortaya çıkan sonuçları kaldırma yükümlülüğünü yerine getirirken, arama motorları tarafından ilgili kişilerin öncelikle kaynak internet sitesine yönlendirilmesinin söz konusu olmayacağı belirtilmiştir.

Bununla birlikte, Kurum tarafından unutulma hakkı kapsamında ilgili kişilerin verilerinin kaynak internet sitelerinden (gazete, dergi arşivi, blog vb.) kaldırılmasına yönelik talepleri ile ilgili olarak ise, Kanun'dan istisna tutulan kişisel verileri işleme faaliyetlerinin düzenlendiği Kanun m. 28/ 1-c bendi kapsamında (Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini, ekonomik güvenliği, özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal etmemek ya da suç teşkil etmemek kaydıyla, sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi) ilgili içeriklerin özel hayatın gizliliğini veya kişilik haklarını ihlal ya da suç teşkil edip etmediği hususları göz önünde bulundurularak ifade özgürlüğü açısından ele alınıp alınmayacağı noktasında değerlendirme yapıldığı, bu değerlendirmede ise ilgili içeriğin kamu ilgi ve yararı taşıması, gerçek ve güncel olması ve özü ile biçimi arasındaki denge vb. kriterler kapsamında değerlendirilmesi suretiyle hangi hakka üstünlük tanınması gerektiği incelenerek ilgili başvuruların Kurul tarafından ayrıca sonuçlandırıldığı belirtilmiştir.

Rehber'de, ilgili kişilerin indeksten çıkarma taleplerine yönelik dikkate alınacak kriterlerin Kurul'un 23/06/2020 tarihli ve 2020/481 sayılı Kararı'nın ekinde yer aldığı hatırlatılarak, Rehber'de detaylı açıklamalarına da yer verilmek suretiyle bu kriterlerin • İlgili kişinin kamusal yaşamda önemli bir rol oynaması • Arama sonuçlarının öznesinin çocuk olması • Bilginin içeriğinin doğruluğu • Bilginin kişinin çalışma hayatı ile ilgili • Bilginin ilgili kişi hakkında hakaret, onur kırıcı, iftira niteliğine sahip olması • Bilginin özel nitelikli kişisel veri niteliği taşıması • Bilginin güncelliği • Bilginin kişi hakkında önyargıya sebep olması • Bilginin kişi açısından risk doğurması • Bilginin kişinin kendisi tarafından yayımlanma durumu • İçeriğin gazetecilik faaliyeti kapsamında işlenen verileri kapsamaması • Bilgilerin yayınlanmasında yasal zorunluluk olması • Bilginin ceza gerektiren bir suçla ilgili olması şeklinde belirlendiği, bu kriterlerin ihtiyaç duyulması halinde güncellenebileceği ve veri sorumlularınca da kendilerine yapılan başvurularda bu kriterlerin esas alınarak değerlendirme yapmalarının uygun olacağı ifade edilmiştir.

Son olarak Rehber'de ilgili kişilerin taleplerine ilişkin başvuru usul ve esasları hakkında bilgilennemelerini sağlamak amacıyla veri sorumlusuna başvurunun ve Kurul'a şikayetin ne şekilde yapılacağı hususları hatırlatılmıştır.

Rehber'in tamamına aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz.

<https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/11b6fd99-d42a-45b1-a009-21f2d36ded21.pdf>

Konuya ilişkin bir sorunuz/ yorumunuz olur ise, bizimle her zaman iletişime geçebilirsiniz.

BAİC HUKUK BÜROSU